

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF
Educating Cities
ASSOCIATION INTERNATIONALE DES
Villes Éducatrices
ASOCIACIÓN INTERNACIONAL DE
Ciudades Educadoras

CODI ÈTIC

ÍNDEX

1. Introducció
2. Missió
3. Valors
4. Grups d'interès
5. Polítiques
 - 5.1. Patrocinadors i proveïdors
 - 5.2. Relació amb altres entitats
 - 5.3. Regals
 - 5.4. Trobades associatives
 - 5.5. Abusos i denúncies
6. Actualització i publicitat del codi
7. Entrada en vigor

1. INTRODUCCIÓ

L'objectiu del present codi ètic és definir la identitat de l'Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE) i el comportament que s'espera de totes les persones que hi estiguin vinculades o que s'hi relacionin. En adoptar aquest codi, es defineix l'*ethos* i la cultura de l'organització i, alhora, es presenten els nostres valors i algunes pautes per orientar la presa de decisions a què han de fer front les persones que en formen part.

Finalitat del codi ètic:

- Definir els valors pels que es vol caracteritzar l'Associació.
- Crear un entorn inclusiu, respectuós, educador i segur per a totes aquelles persones implicades.
- Concretar algunes polítiques per saber com procedir davant de situacions i problemàtiques específiques.

2. MISSIÓ

Tal i com s'estableix a la Carta de Ciutats Educadores, la finalitat d'aquesta associació consisteix a construir una comunitat i una ciutadania lliure, responsable i solidària, capaç de conviure en la diferència, de solucionar pacíficament els seus conflictes i de treballar per al bé comú; una ciutadania conscient dels reptes que afronta actualment la humanitat i amb coneixements i habilitats que li permeten fer-se corresponsable de la cerca de solucions que exigeix el moment històric que vivim.

En aquest sentit, entenem l'educació com un procés que dura tota la vida, i que està al servei de mobilitzar les consciències per conciliar llibertat amb responsabilitat, despertant el sentit d'interdependència entre les persones i amb la naturalesa com a manera d'habitar la ciutat i el planeta; fomentant la reflexió i el pensament crític, la capacitat de comprensió de problemes complexos; animant la participació corresponsable en el disseny i desenvolupament de polítiques, imaginant i promovent maneres de viure que no suposin la destrucció del territori ni la desigualtat entre les persones.

3. VALORS

Aquests són els valors que es desprenen de la Carta de Ciutats Educadores i que regeixen l'AICE i amb els quals ens comprometem a actuar:

- **Igualtat i integritat.** Totes les persones tenen la mateixa dignitat, independentment de les circumstàncies i, per tant, mereixen mateixa consideració i respecte. Així doncs, ens comprometem a promoure condicions de plena igualtat perquè totes les persones es puguin sentir respectades i ser respectuoses, capaces de dialogar i d'escoltar activament. En conseqüència, ens oposem a qualsevol tipus de vulneració de drets o discriminació per raó de color, origen ètnic, gènere, edat, cultura, religió, ideologia, diversitat funcional, orientació sexual, càrrec o qualsevol altra circumstància susceptible de ser objecte de discriminació, que atempti contra els principis més elementals de la dignitat humana.

- **Reconeixement i valoració de la diversitat cultural** de les persones i les ciutats que integren l'AICE. El reconeixement implica conèixer a les persones en les seves circumstàncies i gràcies a aquest coneixement de la seva idiosincràsia apreciar els seus valors i aportacions peculiars. La diversitat és signe de pluralisme i, el seu reconeixement, és signe de respecte a la llibertat. A més, entenem que la diversitat cultural és un motor per a la creativitat i la innovació en el si de l'organització.

- **Solidaritat i responsabilitat.** Conscients de que les persones són interdependents, entre elles i amb el planeta, volem que aquesta consciència resulti en solidaritat. Així mateix, pretenem fer-nos responsables dels privilegis o facilitats amb què comptem per poder cuidar del nostre entorn i d'aquelles persones que es trobin en condicions més difícils. En particular, volem parar una atenció especial a tot col·lectiu vulnerabilitzat, precaritzat, menys visible o menys legitimat socialment. Volem que aquest sentit de solidaritat i responsabilitat ens afecti tant a nivell quotidià i local com a nivell global, promovent la solidaritat entre les ciutats que conformen l'AICE, interessant-nos pels reptes mundials i comprometent-nos, en l'escala que puguem, a donar-hi resposta. Promovem el diàleg intergeneracional amb projectes comuns i compartits entre grups de persones d'edats diferents.

- **Confiança democràtica.** La nostra associació, més enllà de fomentar el creixement individual de les persones, pretén també cultivar habilitats col·lectives i contribuir al bé comú. D'aquesta manera, alimentem la confiança democràtica: la pràctica de la convivència pacífica mitjançant la formació en valors ètics i cívics, el respecte a la pluralitat de les diverses formes possibles de govern democràtic i l'estímul d'uns mecanismes representatius i participatius de qualitat. Per això mateix, ens comprometem a promoure el diàleg, l'escolta activa, la consciència comunitària i la participació ciutadana. Així, construïm un sentit de ciutadania democràtica i global basada en l'experiència continuada de corresponsabilitat en el si d'una iniciativa col·lectiva. Promovem també la participació de les ciutats en el si de l'associació i en les instàncies de representació i coordinació, i promovem

una organització descentralitzada en xarxes territorials que ens permeti recollir i donar resposta als diferents reptes i necessitats dels diferents territoris.

La transparència és la base de la confiança. L'AICE exigeix a les persones que assumeixen càrrecs de representació, empleades i membres, que siguin honestes, transparents i justes en la gestió dels recursos propis, de les subvencions o els ajuts que es rebin i en les relacions comercials i institucionals; i que retin comptes en l'exercici de qualsevol de les seves funcions.

El compromís amb la confidencialitat serà un altre ingredient de confiança. L'AICE entén que la informació és un dels seus principals actius, imprescindible per a la gestió de les activitats. Per això, un dels seus objectius és preservar-ne la integritat, disponibilitat i confidencialitat, i minimitzar els riscos derivats de la seva divulgació i mal ús.

- Exemplaritat i lleialtat institucional. Tota persona que estigui vinculada amb l'AICE haurà de tenir present que es deu a l'associació i que les accions que desenvolupi en el seu si representen també els valors de l'AICE. En especial, les persones membres del Comitè Executiu i el personal del Secretariat i de les diferents delegacions i xarxes han de liderar l'associació a través de l'exemple, defensant els interessos col·lectius i, per extensió, complir els compromisos i les pautes de conducta descrits en aquest codi. El seu comportament ha de ser un model a seguir per a la resta de persones associades i, així, preservar la confiança de l'Assemblea General i entitats col·laboradores.

Una mostra de la lleialtat a la institució consistirà a citar-la sempre que es facin ús dels seus documents, inclús quan se n'hagi deixat de ser membre. Cal reconèixer les fonts d'informació, l'autoria dels textos i el lloc o l'ocasió on es va poder disposar d'aquesta informació. Hi ha un deure de transparència i responsabilitat de reconèixer les autories, propietats intel·lectuals, així com de gratitud a les entitats involucrades en la generació d'aquells continguts o materials.

L'exemplaritat i lleialtat institucional també concerneixen l'ús de les xarxes socials, tant institucionals com personals. Caldrà prendre consciència que els continguts que es comparteixin, segueixin i visibilitzin per part dels membres de l'AICE, especialment dels càrrecs de més responsabilitat, seran indeslligables de la imatge de l'associació.

D'altra banda, la responsabilitat i la transparència pròpies d'aquesta associació implica evitar qualsevol conflicte d'interessos en les decisions a prendre. Entenem per conflicte d'interessos la primacia d'interessos personals o professionals per sobre dels de l'organització. Si algú té conflicte d'interessos, caldrà que el posi sobre la taula per tal de trobar una manera comuna de gestionar-los.

Per últim, per tal que les identitats i interessos personals no interfereixin en el funcionament de l'AICE, es mantindrà la independència política i religiosa. En altres paraules, l'associació reconeix el dret dels seus membres i empleats a exercir la seva llibertat d'expressió, de pensament polític i de participació a la vida pública, sempre que no obstaculitzi l'exercici de la seva activitat a l'AICE, i que aquesta participació no impliqui que una persona observadora externa pogués associar l'organització amb una opció política o una altra.

- **Sostenibilitat.** Pretenem promoure activament la participació i corresponsabilitat de totes les persones de l'AICE en l'adopció d'estils de vida i consum justos, resilients i sostenibles, sota els principis de suficiència, repartiment i justícia. La sostenibilitat comporta una dimensió ecològica, una de social i una d'econòmica. Pel que fa a la primera, es vetllarà en tot moment perquè els criteris de sostenibilitat regeixin l'activitat associativa i s'exigirà el compliment dels procediments i els requisits mediambientals que siguin aplicables en cada cas. Respecte a la segona, inclou la promoció de la igualtat d'oportunitats en el si de l'associació. I, quant a la darrera, l'AICE actuarà amb eficàcia i eficiència econòmica en la consecució del compliment dels objectius de l'organització, amb una distribució justa i raonada dels recursos.

A més a més, l'eficàcia i l'eficiència s'hauria de traduir en un esforç per assegurar la professionalitat dels i les treballadores així com la millora contínua dels projectes realitzats. En una societat del coneixement, l'èxit de tota entitat engloba dos moviments: per una banda, la formació dels individus que en formen part i, de l'altra, la transferència del coneixement adquirit a l'organització. D'aquesta manera, estarem a l'altura d'un entorn de generació accelerada de coneixements que exigeix posar al dia contínuament les habilitats, tècniques i sabers.

4. GRUPS D'INTERÈS

Respecte a l'abast del present codi, concerneix les accions de les persones vinculades de manera continuada amb l'associació així com aquelles que hi participin puntualment durant el temps que duri la seva participació. Totes elles tenen el deure de conèixer, complir i fer complir aquest codi, i assumeixen l'obligació de comunicar qualsevol incompliment o pràctica que observin que sigui contrària al contingut del mateix. Així mateix, poden presentar millores i suggeriments respecte al codi.

A nivell de grups d'interès interns, ha de tenir una rellevància especial per a les persones empleades i per a les qui lideren l'AICE. Amb tot, ha de ser conegut i respectat per als grups d'interès externs: entitats patrocinadores, proveïdores o persones voluntàries.

Per tal de vetllar pel compliment, coneixement, dinamització i revisió del codi ètic, es constituirà un comitè ètic. Es tractarà d'un ens consultiu, no pas punitiu. Estarà conformat per les ciutats que componen el Comitè Executiu, donat que representen la diversitat cultural dels municipis que integren l'Associació, i dos o tres persones externes de l'àmbit de l'ètica i de l'atenció a la ciutadania a les ciutats (síndic de greuges, ombudsman o professorat universitari). Aquest serà l'òrgan que rebrà les queixes i incompliments del codi, així com els suggeriments, propostes de millora o dubtes davant de situacions i problemàtiques complexes en què hi ha conflictes de valors i no se sap quina és la millor opció.

En cas de situacions que s'acostin a comportaments delictius, l'òrgan competent serà el Comitè Executiu de l'AICE.

Fins aquí, el codi ètic ha consistit a explicar els valors que volem que ens regeixin. A partir d'ara, per fer més eficient la seva aplicació, presentem polítiques concretes i més protocolaritzades per cultivar determinades conductes i eradicar aquelles que considerem contràries als valors exposats anteriorment.

5. POLÍTIQUES

5.1. Patrocinis i proveïdors

L'AICE procurarà, en la mesura del possible, establir relacions amb proveïdors i patrocinadors que treballin amb valors més propers als que regeixen la seva activitat. En aquest sentit, es tindran en compte els criteris següents:

- 1) Objectivitat. L'associació haurà de disposar de criteris clars i coneguts per a l'elecció de proveïdors i patrocinadors, que s'hauran de revisar periòdicament per a obtenir les condicions més satisfactòries per a l'associació i que siguin respectuoses amb la seva missió i valors.
- 2) Qualitat. Els proveïdors i patrocinadors hauran de garantir a l'associació un treball amb rigor i en bones condicions per a contribuir al desenvolupament de la seva missió.
- 3) Independència. Els òrgans de govern de l'associació i les persones autoritzades a fer contractacions i patrocinis hauran de mantenir la integritat i l'objectivitat en els processos de subministraments que se'ls encomanin.

Les orientacions pràctiques que es deriven d'aquests criteris són:

- Per a la selecció de proveïdors i recerca de patrocinadors es valorarà, principalment, les característiques següents: qualitat, proximitat, preu, serveis addicionals i valor social que aporten. Quant a proveïdors, es procurarà, dins les ofertes existents en el mercat, triar els serveis i productes d'entitats socials (empreses d'inserció, cooperatives, etc.). L'associació prioritzarà la compra i ús interns de serveis i productes respectuosos amb el medi ambient, sostenibles, de comerç just i, en conjunt, que tinguin un valor social i cultural. S'aplicaran les mateixes orientacions respecte a la recerca de patrocinadors.
- Quant a proveïdors, si algun dels membres del Comitè Executiu, o un familiar directe o que tingui una vinculació com a cònjuge, parella o parentiu fins al segon grau de consanguinitat o afinitat amb alguna persona contractada per l'associació, fes efectiva una provisió de serveis o productes, aquesta es durà a terme amb la màxima transparència i responsabilitat, sense oblidar la confidencialitat.

Avaluar les entitats amb les quals l'AICE planteja vincular-se permetrà establir relacions ètiques que contribueixin de manera positiva als objectius i valors institucionals.

Per a fer-ho, es tindran en compte els aspectes següents: disposar d'un coneixement clar de l'origen i la procedència de les donacions rebudes, que la naturalesa i objectius de l'entitat finançadora siguin congruents amb la missió i propòsit de l'AICE, i que l'aliança proposada no constitueixi un risc potencial per a la reputació de l'AICE. D'altra banda, la utilització d'aquests fons, per part de l'AICE, es durà a terme de manera transparent i pública.

5.2. Relació amb altres entitats

S'establiran acords de col·laboració amb agents socials (universitats, organitzacions sindicals i patronals, mitjans de comunicació, etc.), sempre que responguin a la missió i valors de l'AICE i ajudin a millorar la seva tasca.

S'explicitaran les raons atenent a criteris com ara, la coherència amb els valors. Per a cada col·laboració amb una altra entitat, s'explicitarà el motiu i la durada o pronòstic de continuïtat. No es continuaran les relacions davant de discrepàncies en matèria de valors i procediments que no s'hagin pogut resoldre. Es promouran trobades i seminaris amb organitzacions que persegueixin les mateixes finalitats.

5.3. Regals

Tota persona del Secretariat, del Comitè Executiu, delegacions o ciutats coordinadores de xarxes només podrà oferir, sol·licitar o acceptar, directament o indirecta, regals, favors o compensacions per raó de cortesia, que entenem com a gestos de gratitud el valor dels quals és simbòlic i d'escàs valor¹.

En aquells casos en què, pel seu origen o característiques, l'acceptació dels regals pogués presentar dubtes, a títol individual, correspondrà a la Presidència i a la Tresoreria de l'AICE decidir sobre el seu ús o possibilitat de retorn.

No obstant això, apostem per una progressiva eliminació dels regals, oferint com alternativa la redacció d'un missatge o carta per mostrar la nostra gratitud.

Els obsequis en metàl·lic estan expressament prohibits.

5.4. Trobades associatives

S'estableix celebrar congressos internacionals presencials cada dos anys, alternant el destí geogràfic, amb la intenció de facilitar la participació de les ciutats d'aquella regió i amb l'objectiu de que les trobades entre les diverses ciutats membre de l'AICE siguin més sostenibles i responsables.

Les trobades de les xarxes territorials i temàtiques també es regiran pels criteris de sostenibilitat i responsabilitat.

Així, a l'hora de decidir quines trobades es duran a terme online i quines presencialment es tindrà en compte el cost/benefici i caldrà justificar la necessitat (com ara les visites d'estudi in situ a projectes d'interès educatiu, la conveniència de fomentar les relacions professionals i la cooperació entre ciutats, etc.). En el cas de les trobades presencials, s'haurà d'adequar l'horari, el programa i el nombre de persones que assistiran de cada ciutat als objectius que es volen assolir.

Les trobades posaran l'accent en mostrar la vessant educativa dels projectes i polítiques de les ciutats que les acullen, i no en promoure-la turísticament, ni en fomentar l'economia local.

¹ *El valor del regal no pot excedir els 50€ a Europa. S'ha d'aplicar un criteri similar en altres països, però tenint en compte el valor de la moneda i el context econòmic del lloc en què es dugui a terme l'esdeveniment.*

Per tal de reduir l'impacte ecològic de les trobades es prioritzaran els transports més sostenibles, es reduirà l'ús de materials d'un sol ús, s'optarà per opcions reutilitzables o compostables i es farà una bona gestió dels residus.

Amb relació a l'alimentació es prioritzarà la compra d'aliments locals, orgànics, de temporada i menús d'aliments nutritius; es seleccionarà proveïdors de menjar que treballin amb comerç de proximitat i material reciclable.

També es conscienciarà en aquest sentit, informant els assistents sobre les mesures adoptades per reduir l'impacte ambiental de l'esdeveniment.

5.5. Abusos i denúncies

Caldrà distingir entre incompliments del codi ètic o comportaments moralment censurables, i abusos que constitueixin infraccions legals i delictes. L'AICE es compromet a atendre la demanda de qualsevol persona s'hagi sentit maltractada, intimidada o violentada. El primer tipus de comportaments s'exposarà al comitè ètic i es tractarà en el si de l'associació per tal de corregir-los. En cas d'abús o de discriminació motivades per la classe social, la procedència, l'ètnia, el gènere, l'edat, l'orientació sexual, la diversitat funcional, càrrec o qualsevol altra raó, s'hauran d'iniciar processos de denúncia.

El Comitè Executiu de l'AICE és l'òrgan habilitat per instruir el procediment i acordar la sanció corresponent. De conformitat amb l'art. 24 dels estatuts, l'acord per iniciar el procés sancionador es prendrà per majoria simple. Aquest comitè desenvoluparà un protocol per respondre a abusos i agressions que permeti donar suport a la víctima i facilitar els processos necessaris per tal d'acompanyar-la. En funció de la gravetat de l'agressió, es resoldrà en una advertència, una exclusió temporal de l'activitat de l'AICE o una expulsió permanent.

S'estableixen dos canals de comunicació d'incompliments del codi. Aquests s'efectuaran a través del correu electrònic: iaec_ethic_mailbox@bcn.cat. En els casos que afectin el personal del Secretariat hauran de comunicar-se mitjançant [la Bústia Ètica i de Bon Govern de l'Ajuntament de Barcelona](#). Al comunicat s'han d'exposar totes les dades i detalls de què se'n tingui coneixement. Si la persona que comunica els fets ho requereix, se'n preservarà l'anonimat. Ambdós canals serveixen únicament i exclusiva per comunicar eventuales conductes que puguin suposar un

comportament que vulneri el present codi, no són canals de queixes o disconformitats, per a les quals l'AICE té altres mitjans establerts.

Les denúncies formalitzades al Comitè Executiu de l'AICE no aniran en detriment del dret de, a títol individual, posar en coneixement de les autoritats competents la presumpta infracció comesa, sempre que aquesta pugui suposar una infracció administrativa, civil o penal segons la legislació aplicable. Per la seva banda, l'AICE haurà de decidir si recolza la denúncia davant les institucions judicials.

6. ACTUALITZACIÓ I PUBLICITAT DEL CODI

L'AICE es compromet a comunicar, difondre i actualitzar aquest codi per tal que sigui conegut i respectat pel conjunt de persones integrants de la xarxa. Quedarà així mateix incorporat a la secció de Transparència de la web de l'Associació.

Aquest codi ètic és un element viu: l'activitat de l'Associació i el seu entorn estan en evolució constant, per la qual cosa queda obert a revisions i actualitzacions futures. Qualsevol canvi o actualització del present codi ètic s'informarà a les persones membres de l'organització.

7. ENTRADA EN VIGOR

Aquest codi entra en vigor l'endemà de la seva aprovació i se n'ha de donar compte a totes les persones membres. La seva vigència serà indefinida mentre el Comitè Executiu o l'Assemblea no decideixin el contrari.